

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

**„Трансформации на икономиката в условията на COVID-19 -
финансова оценка и секторни анализи“
изготвен от докт. Горян Благовестов Милев
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
в научна специалност: „Финанси, парично обращение, кредит и
застраховка“ (Финанси), катедра „Финанси кредит“ при СА „Д. А.
Ценов“**

Изготвено от проф. д-р Стоян Проданов с научна специалност 05.02.05
„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, регистриран в
НАЦИД от 01.12.2018 г.,

Форма на докторантура: Докторант редовна форма

Водеща обучението катедра: Катедра „Финанси и кредит“ при Факултет
„Финанси“

Научен ръководител: Доц. д-р Анелия Радулова

Докторска програма: „Финанси, парично обращение, кредит и
застраховка“ (Финанси)

Уважаеми колеги,

Темата на дисертацията на докторант докт. Горян Благовестов Милев е „Трансформации на икономиката в условията на COVID-19 - финансова оценка и секторни анализи“. Настоящата рецензия е разработено в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България - ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ - ППЗРАСРБ и Правилника за вътрешния ред на Стопанска академия "Д. А. Ценов".

1. Обща информация за докторанта

Докторант Горян Благовестов Милев се е обучавал по докторска

програма към катедра " Финанси и кредит" на СА „Д. А. Ценов“ по научна специалност "Финанси, парично обращение, кредит и застраховка (Финанси)".

2. Общо представяне на дисертационния труд, преценка на формата и структурата на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 152 стандартни страници. Източника. В подкрепа на изложения основен текст са включени 7 броя таблици и 19 броя фигури. По темата на дисертационния труд са публикувани три статии. Структурирана е във въведение, три глави, заключение, литература и приложения. Библиографията съдържа 127 източника.

В заключението са представени основните резултати от дисертационния труд. Библиографската справка е по АРА-стил. Коректно са изпълнени изискванията за библиографско цитиране и библиографско описание и е приложена декларация за оригиналност на изследването.

3. Актуалност и значимост на темата

Темата на дисертационния труд е изключително навременна и значима, предвид глобалните социално-икономически предизвикателства, породени от пандемията COVID-19. Авторът правилно акцентира върху трансформационните процеси в икономическите системи, като поставя акцент върху дигиталната и структурната трансформация в България. Изследването отговаря на съвременните търсения в областта на икономиката и политиката за възстановяване.

4. Научна и съдържателна оценка на разработката

1) Цел, задачи, предмет и обект на изследването

Формулираните цел и задачи са ясно структурирани и логически обосновани. Обектът е трансформацията на икономическите системи, а предметът – икономическите отношения, свързани с тези процеси. Изследователската теза защитава идеята за

неизбежността на трансформациите под влияние на глобални фактори, включително пандемията.

2) Методология

Приложен е комплекс от класически и съвременни методи – структурно-функционален, сравнителен, логически и статистически анализ. Изследването използва достоверна статистическа база от НСИ, Евростат и индекси като DESI и CISCO.

3) Структура и съдържание

Дисертацията съдържа три основни глави, увод, заключение и списък с източници. Първата глава разглежда теоретичните основи на икономическата трансформация. Втората е посветена на механизмите за оптимизиране на трансформационните процеси. Третата представя анализ на въздействието на COVID-19 и дигиталната готовност на България.

5. Съдържание на дисертационния труд

Съдържанието на дисертационния труд на докторант Горян Милев е организирано в три основни глави, предшествани от увод и завършени със заключение. Всяка част е последователно изградена и служи за развитие на темата за икономическите трансформации в контекста на пандемията от COVID-19 и дигиталната ера.

В увода се представя актуалността на темата и се аргументира значимостта на трансформационните процеси в икономическите системи. Формулирани са целта, задачите, изследователската теза, както и използваната методология. Уводът очертава и обхвата на анализа, както и неговата приложимост в контекста на съвременното икономическо развитие.

Първа глава е посветена на трансформацията като икономическа категория и неинтерактивна част от развитието на икономическите системи.

Анализирани са съвременни теории и концепции за трансформация, както и влиянието на индустриалните революции върху промените в икономическите структури. Главата предлага систематизиран теоретичен преглед, който служи като основа за по-нататъшния секторен анализ.

Втора глава разглежда механизмите за оптимизиране на трансформационните процеси в икономиката, като особено внимание се обръща на връзката между структурна трансформация и икономически растеж. Представени са показатели за оценка на степента на трансформация и е направен секторен анализ на българската икономика за периода 2000–2023 г. Главата завършва с изводи за динамиката и спецификата на отрасловите промени в национален контекст.

Трета глава анализира въздействието на пандемията COVID-19 върху структурната и дигиталната трансформация на икономиката. Разгледани са цифровите индекси (DESI и CISCO) и се извършва оценка на дигиталната готовност на България чрез сравнителен анализ. Главата подчертава ролята на дигитализацията като инструмент за устойчиво възстановяване и модернизация на икономиката.

В заключението са обобщени основните резултати от анализа, потвърдена е валидността на изследователската теза и са формулирани конкретни изводи и препоръки. Авторът предлага насоки за бъдеща научна работа и практическо приложение на изследваните процеси в рамките на икономическата политика и дигиталното развитие.

6. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Научно-приложните приноси на дисертационния труд на докторант Горян Милев се фокусират върху оценката на въздействието на трансформационните процеси върху икономическия растеж и дигиталната готовност на България в условията на глобална криза.

Авторът формулира и обосновава типология на икономическата трансформация, като въвежда диференцирани категории – структурна, дигитална и секторна трансформация. Тази класификация улеснява

идентифицирането на конкретни фактори и механизми, които влияят върху развитието на икономическите системи в преход.

Предложени са показатели за измерване на степента на структурна трансформация в национален контекст, чрез които е осъществен емпиричен анализ на отрасловата динамика в България за периода 2000–2023 г. Чрез използването на данни от национални и европейски източници, авторът разработва аналитична рамка за оценка на устойчивостта и ефективността на структурните промени.

Особено значим е приносът в оценката на дигиталната готовност на България, чрез сравнителен анализ по индекси като DESI и CISCO. Това позволява извеждането на обективна картина за състоянието на дигитализацията в страната и ролята ѝ като катализатор за устойчиво икономическо възстановяване след пандемията.

Дисертацията завършва с практически насочени изводи и препоръки към публичните институции и бизнеса за насърчаване на трансформацията, базирана на иновации, цифровизация и адаптивност към глобални шокове.

7. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е автор на 3 публикации по темата на дисертационния труд, в това число две статии и научен доклад, които са доказателство за умението да се популяризират авторовите идеи сред общността. Публикациите са самостоятелни.

8. Оценка на автореферата

Представеният автореферат от докторант Милев представя по оптимален начин постигнатото в дисертационния труд. Чрез автореферата докторант Милев потвърждава умението да анализира и синтезира, да систематизира изводи и препоръки.

9. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки и препоръки. По темата на дисертацията бих искал да задам два въпроса:

1. Какви възможности за бъдещи изследвания произтичат от предложената типология на трансформациите в икономиката, и как те могат да се приложат в контекста на други външни шокове (напр. климатични, геополитически, технологични)?

2. Какви са потенциалните противоречия между ускорената дигитална трансформация, насърчавана в условията на COVID-19, и необходимостта от структурна координация между различните сектори на икономиката, и как дисертационният труд идентифицира, разшифрова и разрешава тези противоречия в българския контекст?

10. Обобщено заключение и оценка:

В заключение, дисертационният труд на докт. Горян Милев е завършен, структуриран и научно обоснован труд, който отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Трудът е подкрепен с анализи и обосновани препоръки, което го прави полезен за академичната и професионалната общности. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени познания и капацитет за самостоятелни научни изследвания. Гласувам мотивирано „За“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Горян Благовестов Милев.

Рецензент:

/Проф. д-р Стоян Проданов/